

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Diptera (tvåvingar), **Familj:** Conopidae (stekelflugor), **Släkte:** *Myopa*, **Art:** *Myopa variegata* Meigen, 1804 **Synonymer:**

Kännetecken

En 7-10 mm lång rödbrun fluga med bakkroppen inåtböjd under kroppen. Långsträckta mundelar som är knäböjda på två ställen. Huvudet är uppblåst med ljusa, korthåriga kinder. Vingarna är klara (saknar fläckar till skillnad från många andra i släktet), de två bakre bakkroppslederna är rikligt gråvitpudrade med kala fläckar däremellan. Munkanten har två små mörka prickar långt ned.

Utbredning och status

Stäppstekelfluga är en kontinental art vars utbredning precis tangerar sydöstligaste Sverige. I Sverige har arten dokumenterats från Skåne och från Öland. Fynden är fåtaliga och äldre. De senaste svenska fynd är från 1970-talet, då den påträffades på Revingehed i Skåne (H. Andersson) respektive vid Ripa utanför Åhus (L. Huggert). Det enda fyndet från Öland gjordes 1952 (Gaunitz). I Skåne finns flera fynd från sandmarkerna i Vombsänkan. Inga förekomster utanför Skåne och Öland är kända. Områdena vid Åhus och på Revingehed är relativt välbesökta, och det är därför lite oroande att inte har rapporterats därifrån under de senaste 35-40 åren. I Danmark föreligger endast äldre fynd och även i Tyskland är dess status osäker. Den saknas i Finland och Norge. Saknas i västligaste Europa men blir vanligare mot sydost. Utanför Europa förekommer den i Kaukasus, Mindre Asien (Turkiet), Centralasien, Mongoliet och Kina.

Ekologi

Stäppstekelfluga är en värmeälskande stekelfluga som parasiterar vildbin. Som hos andra stekelflugor fångas biet i flykten och får befruktade ägg insprutade i kroppen. Arten är utpräglat värmekrävande och påträffas främst i solexponerade torra, sandig-grusiga miljöer med ett rikt inslag av blommande örter. Uppgifter om blombesök saknas i Sverige men på kontinenten har den setts besöka bland annat tistlar och andra korgblommiga släkten, ängsvädd och berberis. Fyndlokalerna tyder på att arten föredrar riktigt varma, sandiga miljöer. Arten är högsommaraktiv och i vårt land med en utpräglad fyndtopp i juli. I de flesta fall vet man inte vilken värd/värdar som de olika stekelflugorna utnyttjar. Förmodligen kan en viss art utnyttja flera olika värdar; släktet *Myopa* har i andra länder setts parasitera humlor, långhornsbin, sandbin, sidenbin och getingar. Av dessa förefaller sandbin vara de viktigaste.

Hot

Många av landets vildbin är hotade till följd av att torra, blomrika miljöer blir allt mer ovanliga. När bina försvinner blir det svårt för arter som är knutna till vildbin att klara sig: Detta gäller även den parasitiska stekelflugan *Myopa variegata*. Hotbilden utgörs främst av minskningen av lämpliga biotoper för vildbin som *M. variegata* utnyttjar, exempelvis, solexponerade, blomrika torr- och sandmarker. Inga av stekelfluga-arterna förefaller vara arttrogna när det gäller val av värd men deras krav på speciella livsmiljöer medföra att de är utsatta för den allmänna nedgången av vildbin.

Åtgärder

De solexponerade sandiga och blomrika markerna måste bevaras och återskapas. Kunskapsläget för många av landets stekelflugor är dåligt och skulle behöva förbättras. Arten bör eftersökas; den har inte setts på Öland sedan 1950-talet. Störst chans att återfinna arten torde vara i Skåne.

Litteratur

- Dunk, K. V. D. 2003. Rote Liste gefährdeter Dickkopffliegen (Diptera: Conopidae) *Bayerns. Schr. R. Bayer. Landesamt f. Umweltschutz* : 299-300.
- Landskapskatalog för stekelfflugor & svävflugor, <http://www.artportalen.se/bugs/catalogus.asp>, underlag: H. Bartsch 2008.
- Smith, K.G.V. 1966. The larva of *Thecophora occidentalis*, with comments upon the biology of Conopidae (Diptera). *Journal of Zoology Lond.*, 149: 263-276.
- Smith, K.G.V. 1969. Family Conopidae. In: *Handbooks for Identification of British Insects, Volume X (Part 3a)*. 1-18.
- Stuke, J.-H. & Clements, D.K. 2008. Revision of the *Myopa testacea*-Species-Group in the Palearctic Region (Diptera: Conopidae). *Zootaxa* 1713: 1-26.
- Wahlgren, E. 1917. Tvåvingar Diptera. 2 Cyclorapha 2. Schizophora fam 5-12. *Svensk insektsfauna XI*. Uppsala.
- Tomasovic, G. 2000. Conopidae (Diptera Brachycera) de Belgique et du Grand-Duché de Luxembourg. *Bulletin S.R.B.E. / K.B.V.E.*, 136: 91-123.
- Veen, M. van, 2005. Conopidae keys ([<http://home.hccnet.nl/mp.van.veen/conopidae/ConGenera.html>]) Senast uppdaterad 28.03.2010
- Zimina, L. V. 1989. Family Conopidae.- In: Bei-Bienko, G. Y. & Steyskal G. C. (eds). *Keys to the insects of the European part of the USSR. Volume V. Diptera and Siphonoptera, part 2*. 162-175.

Författare

Fredrik Östrand & Mikael Sörensson 2011